

12.10.2015

Liikenne- ja viestintävaliokunta

HE 30/2015 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2016
VNS 1/2015 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2016—2019

Julkinen liikenne ja koko julkinen liikennejärjestelmämme uhkaa keskittyä edelleen

Suomen Taksiliitto on huolissaan haasteista, joita valtion talousarvio vuonna 2016 koko julkisen liikenteen järjestämiseen aiheuttaa. Palvelut tulevat keskittymään entuudestaan.

Toimiva joukkoliikennejärjestelmä on yhteiskunnan, yksilön, talouden ja ympäristön kestävä kehityksen etu ja edellytys. Se vähentää myös yksityisautoilun tarvetta. Taksijärjestelmä on osa julkista liikennettä. Siellä, missä on raide- ja linja-autoliikennettä, on myös takseja.

Rautatieliikenteen talouden kiristäminen ja linja-autoliikenteen varsin voimakas keskittyminen vain suurimpien kaupunkiseutujen väliseen liikenteeseen tulee näivettämään entisestään maaseudun ja haja-asutusalueiden julkista joukkoliikennettä. Linja-autoliikenteen sääntelyn vapauttaminen on johtanut kannattavien reittien tarjonnan lisääntymiseen ja erittäin voimakkaaseen hintakilpailuun. Samalla lukumääräisesti suurin osa maastamme jää kuitenkin kannattamattomina vaille palveluita. Kehitys vaikuttaa suoraan alueiden elinvoimaisuuteen, houkuttelevuuteen ja kilpailukykyyn kansalaisten liikkumismahdollisuuksia samalla eriarvoistaen.

Jopa useat keskisuuret kaupungit jäävät vaille palveluita suurten kaupunkien välisessä liikenteessä siitä johtuen, että linja-autot liikennöivät vain päätieverkostolla poikkeamatta edes matkan varrella oleviin kaupunkeihin, pienemmistä kylistä ja taajamista puhumattakaan.

Joukkoliikenteen rahoitusta ei ole järkevää pienentää. Samalla on hyvä tietää, että taksiliikenne ei vastaavaa suoraan linja-auto- ja raideliikenteelle kohdentuvaa joukkoliikennetukea saa.

Kelan matkakorvaukset

Sairausvakuutuslain perusteella korvataan vakuutetun matkakuluja edullisimman käytettävissä olevan matkustustavan mukaisesti. Ensisijainen korvausperuste on aina julkinen kaikille avoin joukkoliikenne, ts. yleensä linja-auto tai juna. Käytännössä kulkeminen hoitolaitokseen ja kotiin linja-autolla on yhä vaikeampaa joukkoliikenteen voimakkaasta keskittymiskehityksestä johtuen.

Liikenneolosuhteiden tai lääkärin vakuutetun terveydentilasta antaman arvioinnin perusteella korvausperusteena voi olla myös taksikuljetus. Taksikuljetuksissa ensisijainen matkustustapa on yhdistelty Kelan sähköisen suorakorvauksen keskukselta tilattu matka. Taksimatkaa ei korvata, jos tarjolla on julkinen kaikille avoin joukkoliikenne ja vakuutetun terveydentila sallii sillä matkustamisen.

Sairausvakuutuslain mukaan korvattavien matkojen omavastuuta on talousarviossa esitetty korotettavaksi. Nykyinen omavastuu on 16 euroa per yhdensuuntainen matka. Esityksessä omavastuu nousisi 25 euroon. Tuolloin hoitolaitoksessa käynnin omavastuuksi muodostuisi peräti 50 euroa meno-paluumatkalta.

12.10.2015

Vaikka matkakustannusten omavastuussa on myös vuosittainen kattosumma, on korotus erittäin suuri. Omavastuun korotus kohdentuu ikääntyneisiin ja erityisesti niihin kansalaisiin, jotka sairautensa vuoksi eivät kykene matkustamaan julkisella joukkoliikenteellä. Taksiliitto arvioi, että näin merkittävä matkakustannusten omavastuu tulee vähentämään hoitolaitoksiin hakeutumista huomattavasti. Kansalaisilla ei enää ole varaa matkakustannusten, hoitopalkkion ja mahdollisten lääkkeiden omavastuuihin. Korotuksen merkitys on lisäksi suurempi haja-asutusalueiden väestölle kuin kaupunkiseutujen, johtuen kaupunkialueiden runsaammasta joukkoliikenteestä. Sairausvakuutuslain mukaisiin matkakorvauksiin ollaan tekemässä jo kolmatta korotusta neljän vuoden sisällä.

Säästöä ja innovaatioita taksialan omin toimenpitein

Nykyinen taksiliikennelainsäädäntö mahdollistaa hyvin älykkään liikenteen, liikenne palveluna –MaaS-hankkeet (Mobility as a Service) ja muut innovaatiot kuluttajan ja yhteiskunnan parhaaksi. Lain puitteissa on myös mahdollista tuottaa merkittäviä säästöjä yhteiskunnalle, kuten taksiala on osoittanut.

Taksiala hyödyntää liikenneinnovaatioissaan ja kehityshankkeissaan täysimääräisesti digitalisaation, liikenne palveluna –ajattelun ja avoimen datan hyödyntämistä tietoturva kunnioittaen.

Taksiala on mukana kehittämässä liikennepalveluja muun muassa seuraavin, edistyksellisin hankkein:

Kelan suorakorvaus- ja matkojen yhdistelyjärjestelmä, joka tuottaa Kelan arvioiden mukaan kokonaisuudessaan noin 20 miljoonaa euroa säästöä vuonna 2015. Järjestelmää ja taksiiyrittäjien omalta osaltaan itsensä kustantamaa hanketta tulee kehittää jatkossakin. Kehitystyö edellyttää kuitenkin vakaata ja ennakoitavaa lainsäädäntöä niin sairausvakuutuslain kuin taksiliikennelain osalta.

Taksiala on myös toteuttamassa liikenne- ja viestintäministeriön hankkeessa em. sähköisen suorakorvauksen laajentamista kuntien kuljetuspalveluihin 5K-hankkeessa (5K: ”Kuljetusten kustannukset kuriin kunnissa ja Kelassa”). Hankkeessa yhdistellään Kelan ja kuntien kuljetuksia samoihin autoihin. Useamman matkustajan yhdistäminen samaan kyytiin taksialan avointa dataa hyödyntämällä tuottaa lisää säästöjä yhteiskunnalle.

”Suljetut avoimiksi” –Kimppataksimalli, jossa yhteiskunnan osin korvaaman asiakkaan taksimatkaan yhdistetään kuluttaja-asiakas Valopilku-sovelluksen kaltaisella älypuhelinratkaisulla. Kimppataksissa yhteiskunta ja kuluttaja säästävät molemmat noin puolet matkan kustannuksista. Kimppataksi parantaisi kansalaisten liikkumismahdollisuuksia alueilla, joilla kaikille avointa joukkoliikennettä ei enää ole – käytännössä suurten kaupunkien ulkopuolella.

Taksiala on lisäksi voimakkaasti mukana useissa muissa liikenteen innovaatioissa ja kehittämishankkeissa. Liikenne palveluna –hankkeissa taksiala on VR:n ohella kehitys- ja toimeenpanovaiheen kärjessä. Nykyinen taksilaki ei ole kehityksen este vaan mahdollistaja.

Kunnioittaen
Suomen Taksiliitto

Timo Koskinen
toimitusjohtaja

Sakari Lauriala
viestintäpäällikkö